

Na osnovu čl. 15. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, br: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16 i 5/18), ministar finansija donosi

BUDŽETSKE INSTRUKCIJE BR. 1.
ZA IZRADU DOKUMENTA OKVIRNOG BUDŽETA ZA PERIOD 2019.-2021.
(PRELIMINARNI NACRT SREDNJOROČNOG BUDŽETA) I ROKOVI ZA IZRADU
BUDŽETA KANTONA SARAJEVO ZA 2019. GODINU

Sarajevo, februar 2018. god.

web: <http://mf.ks.gov.ba>
e-mail: mf@mf.ks.gov.ba;
Tel: + 387 (0) 33 565-005, Cent.+ 387 (0) 33 565-000
Fax: + 387 (0) 33 565-052 i 565-048
Sarajevo, Maršala Tita 62

SADRŽAJ

UVOD	3
1 OSNOVNE EKONOMSKE PRETPOSTAVKE I SMJERNICE ZA PRIPREMU DOB-a	4
1.1 Makroekonomski pokazatelji i projekcije	4
1.1.1 Realni sektor	5
1.1.2 Industrijska proizvodnja	6
1.1.3 Tržište rada	7
1.1.4 Cijene	8
1.1.5 Monetarni sektor	9
1.1.6 Kretanje rasta bankarskih kredita i depozita	9
1.1.7 Platni bilans	9
1.1.8 Vanjska trgovina	10
1.1.9 Politike Vlade KS	11
2 TABELE PREGLEDA PRIORITETA BUDŽETSKOG KORISNIKA	12
2.1 Popunjavanje tabela pregleda prioriteta budžetskih korisnika	12
2.1.1 Rashodi	13
2.1.1.1 Bruto plate – 611100	13
2.1.1.2 Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi – 612100	13
2.1.1.3 Naknade troškova zaposlenih – 611200	14
2.1.1.4 Izdaci za materijal i usluge – 613000	14
2.1.1.5 Tekući transferi – 614000	15
2.1.1.6 Kapitalni transferi – 615000	15
2.1.1.7 Nabavka stalnih sredstava – 821000	16
2.1.1.8 Izdaci za kamate i ostale naknade – 616000 i Otplata dugova – 823000	16
2.1.2 Prihodi	16
2.1.3 Mjere efikasnosti i očekivani rezultati	16
2.2 Sudionici u procesu planiranja	17
3 DINAMIKA I ROKOVI PRIPREME DOB-A	17
3.1 Rokovi za izradu DOB-a 2019.-2021. i Budžeta KS za 2019. godinu	19
3.2 Pristup u 10 koraka	20

UVOD

U skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji BiH („Službene novine FBiH“, br.: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16 i 5/18), i budžetskim kalendarom za pripremu Dokumenta okvirnog budžeta Kantona Sarajevo za period 2019.-2021. godina Ministarstvo finansija Kantona Sarajevo je izradilo Budžetske instrukcije br. 1. za izradu Dokumenta okvirnog budžeta za period 2019-2021 godine (Preliminarni nacrt srednjoročnog budžeta) i rokove za izradu Budžeta Kantona Sarajevo za 2019. godinu.

Svrha Budžetskih instrukcija broj 1. je da korisnike obavijesti o osnovnim ekonomske pretpostavkama i smjernicama za pripremu DOB-a, tabelema pregleda prioriteta budžetskih korisnika, te dinamici i rokovima pripreme DOB-a. Njihov cilj je pravovremeno dostavljanje podataka za pripremu i izradu DOB-a Kantona Sarajevo (u daljem tekstu KS) za period 2019.-2021. i Budžeta KS za 2019. godinu.

Upravljanje budžetom i izrada budžeta zasniva se na DOB-u koji obuhvata fisklanu godinu i dvije naredne fiskalne godine. Osnove za izradu budžeta zasnivavaju se na procjeni privrednog razvoja, razvoja socijalnog sektora, makroekonomskih indikatora i prognozi prihoda i rashoda za godine koje su obuhvaćene DOB-om. Trogodišnje planiranje budžeta je obaveza za sve korisnike budžetskih sredstava.

U tom smislu, sva tri nivoa vlasti u BiH imaju programsko budžetiranje s ciljem da se stvore jače veze između vladinih politika i pružanja usluga na nivou ministarstava, da se unaprijedi raspodjela resursa putem procesa izrade budžeta koji akceptiraju vladine politike i prioritete, da se dugoročno i strateški sagledaju prihodi sa aspekta prioriteta i održivosti. Ovim se nastoji obezbijediti postizanje većih izlaznih rezultata i unapređenje odgovornosti i transparentnosti. Na taj način, kroz programsko budžetiranje, za sve nivoe vladevlasti budžet se definiše kao primarni instrument za izradu politika koji treba uzeti u obzir dugoročne potrebe, kao i izradu godišnjih budžeta.

Programskim budžetom se vladini strateški ciljevi prenose u programe koji ispunjavaju socijalne i ekonomske potrebe građana. Zbog toga što sama izrada godišnjeg budžeta, po budžetskim stavkama, nije dovoljna da bi se osiguralo ispunjenje vladinih ciljeva, programsko budžetiranje osigurava unaprijeđeno upravljanje i prioritetizacija ograničenih vladinih resursa, kao i dugoročnu fiskalnu održivost. Za ministarstva i budžetske korisnike programsko budžetiranje će utvrditi jasna očekivanja u smislu učinka rada u okviru raspoloživih resursa, pomoći rukovodiocima da se usmjere na strateške prioritete i da osiguraju vrijednost za uloženi novac. Vladama će se omogućiti da uvedu izmjene u raspodjeli resursa unutar racionalnog okvira, učiniti budžetiranje, planiranje i praćenje učinka ključnim aktivnostima za sve učesnike u ovom procesu, te uvesti najuspješniji sistem rukovođenja u cijeli javni sektor.

U skladu sa članom 16. stav (2) Zakona o budžetima u FBiH Budžetske instrukcije br.1 sadrže, kako slijedi:

1. osnovne ekonomske pretpostavke i smjernice za pripremu DOB-a,
2. tabele pregleda prioriteta budžetskih korisnika, te
3. dinamiku i rokove pripreme DOB-a.

Ovom Instrukcijom informišemo budžetske korisnike Kantona Sarajevo da će u 2018. godine budžetski korisnici Kantona Sarajevo svoje budžetske zahtjeve za Dokument okvirnog budžeta 2019-2021 godina kreirati u softverskoj aplikaciji eBudget.

Osnovni ciljevi eBudget sistema su povećanje efikasnosti i efektivnosti procesa planiranja budžeta, automatizacija i standardizacija svih faza procesa i obezbjeđivanje potpune kontrole i transparentnosti procesa pripreme budžeta. Ostvarivanje ovih ciljeva dovelo bi do generalnog poboljšanja procesa planiranja budžeta, što bi značajno doprinijelo unapređenju kvaliteta javnih finansija. Za krajnje korisnike, sistem će olakšati svakodnevne aktivnosti u okviru kompleksnog procesa pripreme budžeta i kroz analitičniji pristup će krajnjim korisnicima omogućiti da se koncentrišu na suštinu svog posla.

Tokom implementacije eBudget informacionog sistema budžetski korisnici Kantona Sarajevo, tj. zaposlenici koji su direktno uključeni u kreiranje svih faza budžetskog ciklusa (izrada Dokumenta okvirnog budžeta Kantona Sarajevo i Budžeta Kantona Sarajevo) učestvovali su na obukama za korištenje eBudget aplikacije.

1 OSNOVNE EKONOMSKE PRETPOSTAVKE I SMJERNICE ZA PRIPREMU DOB-a

1.1 Makroekonomski pokazatelji i projekcije

Proces planiranja budžeta u BiH počinje nakon usvajanja Globalnog okvira fiskalnog bilansa i politika u Bosni i Hercegovini (GOFBP) za naredno trogodišnje razdoblje. Fiskalni okvir FBiH treba biti usklađen sa kretanjima i projekcijama definisanim GOFBP-om. Kašnjenja u usvajanju GOFBP-a negativno se odražavaju na pravovremeno pripremanje makroekonomskih indikatora FBiH i fiskalnih prognoza za DOB. Prema Izvještaju o mjerjenju početnog stanja (SIGMA/OECD) ni GOFBP a ni DOB-ovi u Federaciji BiH ne sadrže podatke o strateškim planovima za razvoj politika, odnosno ne postoji veza između strateških planova za razvoj politika i budžetskih projekcija.

Kako je utvrđeno za DOB, a što se odnosi i na budžete u FBiH, oba dokumenta se planiraju u skladu sa zakonskim odredbama, međutim budžet nije baziran na realističnim pretpostavkama. Srednjoročno planiranje budžeta bazira se više na zakonskoj obavezi na strani rashoda nego ciljevima planiranih politika.

Jedan od osnovnih preduvjeta održivog ekonomskog rasta te povećanja zaposlenosti je makroekonomska stabilnost. Makroekonomska stabilnost ostvarit će se efikasnijim upravljanjem javnim finansijama kroz unapređenje procesa upravljanja državnim budžetom, fiskalnu konsolidaciju i efikasno upravljanje javnim dugom, jačanje sistema unutrašnjih finansijskih kontrola i unutrašnje revizije te razvojem makroekonomske statistike. U narednom periodu vlasti u BiH se nalaze pred velikim izazovima gdje se zahtijevaju fiskalni stimulansi radi podsticanja agregatne tražnje i zaposlenosti. Socijalna kriza, kao produkt ekonomske krize, zahtijeva pažljivo balansiranje mjera kako bi se ostvarili redistributivni efekti u korist dijelova stanovništva s nižim dohocima i primanjima. Fiskalni deficiti i preuzete obaveze nalažu hitne mjere restruktuisanja budžeta svih nivoa upravljanja u BiH radi osiguranja njihove održivosti. Zbog naslijeđenih deficita iz prethodnog perioda u narednim godinama potrebno je ciljati blagi fiskalni deficit da bi se osigurala fiskalna održivost u skladu s kriterijima EU¹.

¹ www.dep.gov.ba/sredprograda (pristupljeno 13.02.2018)

U 2017. godini Uprava za indirektno oporezivanje je prikupila rekordne prihode od indirektnih poreza, koji su iznosili 7 milijardi i 44 miliona KM. U skladu s navedenim kretanjima prihoda, uvažavajući nužnost smanjenja ukupne javne potrošnje u BiH, te sagledavajući potrebe i nadležnosti svih institucija u BiH, u 2018. godini pred UIO je stavljen još ambiciozniji plan, prema kojem bi Uprava za indirektno oporezivanje trebala prikupiti 7 milijardi i 342 miliona KM prihoda od indirektnih poreza. Preostali iznos prihoda od indirektnih poreza dijelit će se u skladu s važećim zakonskim rješenjima.

Fiskalni cilj u BiH za 2018. godinu je kontinuirano smanjenje primarnog deficita, iskazanog u skladu sa Zakonom o Fiskalnom vijeću u BiH, kao razlika između tekućih prihoda i tekućih rashoda korigiran za iznos neto kamate.

1.1.1 Realni sektor

Na osnovu analize makroekonomskih kretanja u BiH u prethodnom periodu, kao i sagledavanja utjecaja ključnih unutrašnjih i vanjskih faktora od kojih zavisi razvoj, predviđa se da će realna stopa rasta BDP-a u 2018. godini iznositi 3,7%, odnosno 3,8% u 2019. godini. Projekcije prihoda od indirektnih poreza u BiH za period 2018. - 2019. godina pokazuju da se u 2018. godini predviđa rast prihoda od indirektnih poreza od 3,2% u odnosu na 2017. godinu, dok će u 2019. godini očekuje daljnji rast od 3,1%.

Projekcije za 2018.-2019. godinu podrazumijevaju nastavak postupnog poboljšanja u okruženju koje bi trebalo dodatno ojačati rast investicija. Pri tome se očekuje stabilizacija rasta finalne potrošnje od približno 2%, te izvoza od 5,5%. Javna potrošnja bi i dalje trebala zadržati skroman realni rast od 1,5 - 1,8% godišnje, uz godišnji rast javnih investicija od približno 11%. Pri tome bi se uvoz trebao stabilizirati na nivou od 53% BDP-a, dostignutom još 2017. godine. Postupno bi jačanje investicija uz neznatan doprinos vanjske trgovine trebalo dovesti do daljnjeg jačanja ekonomskog rasta².

U 2018. godini, kao što je već navedeno, očekuje se ubrzanje ekonomskog rasta na stopu od 3,7%. Navedeni porast je rezultat povoljnog vanjskog okruženja, prestanka pada investicija, te postepenog rasta zaposlenosti nakon višegodišnjeg realnog rasta izvoza od preko 5% (u prosjeku). Rast investicija u periodu 2018.-2019. trebao bi biti znatno potaknut javnim radovima ponajviše u domenu cestovne infrastrukture uglavnom finansirane vanjskim zaduživanjem.

Osnovna pretpostavka projiciranog rasta u BiH se tiče ekonomskih kretanja u okruženju i to prije svega u smislu promjena izvozne tražnje, te inostranog finansiranja finalne potrošnje i investicija. Unutrašnje pretpostavke podrazumijevaju uobičajeni nivo političke stabilnosti, uz postepeno poboljšanje poslovnog okruženja. Osnovni scenarij podrazumijeva aranžman sa MMF-om koji bi pored direktnog uticaja na budžete trebao otvoriti vrata drugih međunarodnih finansijskih institucija u cilju finansiranja povećanja javnih radova. S druge strane, uspješna realizacija tog aranžmana u velikoj mjeri ograničava projicirani rast javne potrošnje i javnih rashoda uopšte. Rast je takođe projiciran uz pretpostavku odsustva elementarnih nepogoda u smislu poplava ili suša koje bi mogle značajno uticati na poljoprivrednu proizvodnju, te proizvodnju električne energije. Konačno, projekcija

²https://mft.gov.ba/bos/images/stories/budzet/gfo/GO%20BiH%2020172019_korigovano_230516%20bos%20tb.pdf (pristupljeno 12.02.2017.)

podrazumjeva povećanje svjetskih cijena koje bi pored porasta cijena bh izvoza i uvoza trebalo zaustaviti deflaciju iz prethodnog perioda.

Očekuje se da bi se ekonomski rast u periodu 2019-2020. godine trebao odvijati u uslovima boljeg eksternog okruženja uz blago poboljšanje poslovne klime za investiranje. Pretpostavlja se sve veća dostupnost povoljnih međunarodnih izvora finansiranja za razvoj infrastrukture. S tim u vezi bi očekivano daljnje jačanje investicija do nivoa od 21% BDP-a u 2020. godini, trebalo biti glavni izvor postepenog jačanja ekonomskog rasta na realne stope od 3,8% i 4,1% u 2019. i 2020. godini.³

Projekcije za period 2019-20. su zasnovane na pretpostavkama dodatnog jačanja eksternog okruženja uz blago poboljšanje poslovne klime za investiranje. Pretpostavlja se sve veća dostupnost povoljnih međunarodnih izvora finansiranja za razvoj infrastrukture. S tim u vezi bi očekivano daljnje jačanje investicija do nivoa od 21% BDP-a u 2020. godini, trebalo biti glavni izvor postepenog jačanja ekonomskog rasta na realne stope od 3,8% i 4,1% u 2019. i 2020. godini. Ovo bi bez obzira na očekivano postepeno povećanje bruto nacionalne štednje trebalo rezultirati daljnjim pogoršanjem deficita tekućeg računa do nivoa od 6,2% BDP-a u 2020. godini. Očekuje se da bi struktura projiciranog rasta ostala uglavnom nepromjenjena u odnosu na prethodni period gdje se i dalje očekuje dominacija domaće tražnje uz skoro neutralan (blago negativan) doprinos vanjskog sektora.⁴

1.1.2 Industrijska proizvodnja

U periodu 2018-2020. godina u zemljama Eurozone se očekuje oporavak privatne potrošnje, porast investicija, te povećanje ukupnog izvoza i uvoza, što će rezultirati intenziviranjem vanjskotrgovinske razmjene zemalja EU međusobno i sa ostatkom svijeta.

Pored nastavaka ovih pozitivnih eksternih dinamika očekuje se i sve utjecajini značaj internih dinamika kroz strukturalne reforme koje bi trebale biti u funkciji jačanja ukupne industrijske proizvodnje u BiH. Ova pozitivna dešavanja u neposrednom okruženju uz pravovremenu i dosljednu implementaciju strukturalnih reformi trebale bi rezultirati povećanjem iskorištenosti industrijskih kapaciteta u BiH koje se ogleda kroz povećani obim proizvodnje, viši nivo investicija kako kroz strana tako i domaća ulaganja, što bi u konačnici trebalo rezultirati rezultirati osjetnijim povećanjem zaposlenosti u BiH. Također se očekuje da energetski sektor koji je u prethodnom periodu bio jedan od nosilaca industrijske proizvodnje nastavi pozitivan trend rasta proizvodnje i dodatno osnaži industrijsku proizvodnju u BiH navedenom periodu. Prema projekcijama DEP-a ovo bi trebalo rezultirati godišnjim povećanjem bh. industrijske proizvodnje od preko 5% u odnosu na prethodnu godinu.⁵

U periodu 2018. - 2020. godine u Eurozoni se očekuje oporavak privatne potrošnje, porast investicija, te povećanje ukupnog uvoza i izvoza, što će intenzivirati vanjskotrgovinsku razmjenu. Osim eksternih pozitivnih utjecaja očekuje se pozitivan efekt internih kroz strukturalne reforme, a sve u funkciji jačanja industrijske proizvodnje u Federaciji BiH. Planirana investiciona ulaganja bi trebala doprinijeti jačanju građevinskog sektora i svih grana industrije vezanih uz građevinarstvo.

Planirana investiciona ulaganja u infrastrukturu i energetiku također bi trebala značajno doprinijeti jačanju kako građevinskog sektora u BiH, tako i onih grana prerađivačke industrije

³ Smjernice ekonomske i fiskalne politike (2018. – 2020.) Federalno ministarstvo finansija (pristup 12.02.2018)

⁴ Direkcija za ekonomsko planiranje - Perspektive 2018. – 2020. (pristupljeno 12.02.2018)

⁵ Direkcija za ekonomsko planiranje – Perspektive 2018. – 2020. (pristupljeno 12.02.2018)

koje su usko vezane uz građevinarstvo. Također se očekuje da energetska sektor, koji je u prethodnom period bio jedan od nosilaca industrijske proizvodnje, nastavi pozitivan trend rasta proizvodnje i dodatno osnaži industrijsku proizvodnju u BiH u navedenom periodu. Prema projekcijama DEP-a ovo bi trebalo rezultirati godišnjim povećanjem bh. industrijske proizvodnje od više od 5% za svaku godinu.

Potencijalni rizik za navedenu situaciju predstavlja neizvjesnost i još uvijek nedovoljno siguran ekonomski oporavak u užem i širem međunarodnom ekonomskom okruženju. Potencijalni rizik za ostvarivanje navedenih pretpostavki može predstavljati kašnjenje, odnosno nizak stepen provedbe reformskih zakona. Visok nivo integracije sa zemljama EU i regiona kroz trgovinske i finansijske tokove praktički određuje kretanje industrijske proizvodnje u BiH. Eventualno pogoršanje stanja na tržištu EU, posebno u slučaju zemalja koje su glavni trgovinski partneri BiH, predstavlja najveći rizik po oporavak industrijske proizvodnje u BiH.

1.1.3 Tržište rada

Pozitivna dešavanja u realnom sektoru u 2016.godini imali su utjecaja na tržište rada u Federaciji BiH. Podsjećamo, tokom 2016. godine u djelatnostima prerađivačke industrije i trgovine na veliko i malo zaposleno je najviše lica. Stopa registrovane nezaposlenosti je smanjena u odnosu na prethodnu godinu uz povećanje broja zaposlenih lica, dok se prosječna plata nominalno nije značajno uvećala.

Hronično visoka stopa nezaposlenosti nije rezultat isključivo prethodne krize nego i dugoročne, strukturne nezaposlenosti (struktura radne snage, kvalitet obrazovanja i sl.). Obzirom da se tražnja za radnom snagom posljednjih godina mijenja, to implicira da se radna snaga u Federaciji BiH mora prilagođavati potrebama tržišta rada.

Imajući u vidu planirane aktivnosti Vlade Federacije BiH, očekuje se da bi ukupan broj zaposlenih u Federaciji BiH mogao dostići stopu rasta od od 2,5% u 2018. godini i stopu rasta od 2,5% u 2019. godini, odnosno 2,3% u 2020. godini. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, broj registrovanih nezaposlenih osoba u 2017.g. se smanjio za 2,8% u odnosu na 2016.godinu. U 2018. godini se očekuje smanjenje za 2,9%, te u 2019., odnosno 2020. godini smanjenje broja nezaposlenih za 3,0% i 3,5%.⁶

Vlada Federacije BiH, s ciljem smanjenja nezaposlenosti i poboljšanja poslovnog ambijenta namjerava koristiti sve raspoložive instrumente u cilju veće naplate javnih prihoda. Korištenjem porezne politike i većim angažmanom poreznih i inspeksijskih organa moguće je ostvariti značajniju naplatu prihoda budžeta. Uredbom o poticanju zapošljavanja Vlade Federacije BiH, čija je implementacija započela 2016. godine ostvareni su značajni rezultati u smislu smanjenja nezaposlenosti u Federaciji BiH. Kao jedan od koraka za poticaj zapošljavanja je i projekt opisan u nastavku. Vlada Federacije BiH je na sjednici usvojila Zaključak kojim je podržala inicijativu da se zaduženjem kod Svjetske banke - Međunarodne banke za obnovu i razvoj osiguraju sredstva za Projekat podrške zapošljavanju u ukupnom iznosu do 50 mil.EUR od čega se na Federaciju BiH odnosi iznos od 29.447.500,00 EUR. Ovaj je projekat usko vezan za djelokrug rada Federalnog ministarstva rada i socijalne politike i biti će implementiran u period od 2017. - 2021. godine. Projekt ima dva konkretna cilja, a to su povećanje formalne zaposlenosti u privatnom sektoru putem programa za

⁶Smjernice ekonomske i fiskalne politike za period 2018. – 2020. godina, FMF, maj 2017.g (pristupljeno 12.02.2018)

različite kategorije nezaposlenih i unapređenje usluga posredovanja u zapošljavanju koje pružaju službe za zapošljavanje nezaposlenim osobama i poslodavcima. Provedbom ovog projekta planirano je zapošljavanje više od 37.000 ljudi u Bosni i Hercegovini. Kad je riječ o Federaciji BiH, planirano je zapošljavanje oko 21.000 osoba s biroa tokom četiri godine, iz kategorije mladih (15-30 godina) i teško zapošljivih. Programi za koje će biti pružena podrška uključuju subvencioniranje plata, obuku uz rad, kao i samozapošljavanje osoba koje planiraju pokrenuti male biznise. Svi programi biti će predmet revidiranja shodno godišnjim rezultatima zapošljavanja, a u ovaj projekt će biti uključeni svi sektori privrede.⁷

Osnovni rizici za projekcije osnovnih pokazatelja tržišta rada vezani su za pretpostavljeni ekonomski rast, odnosno obim investicija, vanjske trgovine (industrijske proizvodnje) u BiH, EU i zemljama u okruženju. Nepovoljno, odnosno nezadovoljavajuće poslovno okruženje moglo bi se loše odraziti na intenzitet rasta broja zaposlenih i plaća, što je suprotno pretpostavljenom u baznom scenariju.

U periodu 2018. – 2019. očekuje se nastavak postepenog smanjenja stope nezaposlenosti i rasta prosječne neto plaće u BiH. Rast obima vanjske trgovine i investicija trebao bi se pozitivno odraziti na poboljšanje poslovnog ambijenta i stvaranje uslova za kreiranje novih radnih mjesta, posebno u privatnom sektoru. Time bi se broj zaposlenih lica u BiH mogao uvećati po stopi od 2%. Osnovni rizici za projekcije osnovnih pokazatelja tržišta rada vezani su za pretpostavljeni ekonomski rast, odnosno obim investicija, vanjske trgovine (industrijske proizvodnje) u BiH, EU i zemljama u okruženju.

1.1.4 Cijene

Uzevši u obzir stabilizaciju cijena energenata na svjetskom tržištu, u BiH se u periodu 2018. – 2020. godine može očekivati umjeren rast općeg nivoa cijena. Nakon 2017. godine koja bi bila prekretnica u kretanju cijena, očekuje se da će stopa inflacije u BiH kretati od 1,2% u 2018. godini do 1,5% i 1,4% u 2019. i 2020. godini. Osnovni rizici za projekcije cijena u BiH vezani su za vanjske faktore (prvenstveno cijene nafte i hrane u svijetu). Pretpostavljeno kretanje inflacije u BiH u osnovnom scenariju za 2018 – 2020. godinu je primarno bazirano na stabilnim cijenama sirove nafte ali i hrane, kao vanjskih faktora. Time bi svako odstupanje od predviđenih cijena sirove nafte imalo utjecaja na ukupan nivo cijena u BiH. Brži rast cijena sirove nafte od pretpostavljenog u osnovnom scenariju bi doprinio rastu inflacije. Uz eksterne faktore bitno je pomenuti da bi promjene cijena komunalija i povećanje akciza (odnosno uvođenje novih) mogle, kao domaći faktor, determinirati nivo inflacije u BiH.

Prosječne neto plate bi mogle zadržati umjeren rast u posmatranom periodu (1,9% 2017. godine, 2,2% - 2,4% 2018. – 2020. godine). Generalno, bolji poslovni ambijent u BiH ali i šire, stvorio bi uslove za kreiranje radnih mjesta i postepeni porast broja zaposlenih lica. Buduća dešavanja u oblasti tržišta rada u BiH uglavnom su bazirana na predviđanjima u oblasti investicija, trgovine i uopšte poslovnom ambijentu. Time su i najveći rizici za navedene projekcije dešavanja u pomenutim oblastima.⁸

⁷http://www.parlamentfbih.gov.ba/dom_naroda/v2/userfiles/file/Materijali%20u%20proceduri_2017/DOB%20%202018-2020_bos.pdf (pristupljeno 12.02.2018)

⁸ FMF, Smjernice ekonomske i fiskalne politike za period 2018. – 2020. (str. 8) (pristupljeno 13.02.2018)

1.1.5 Monetarni sektor

U periodu 2018. – 2020. godine očekuje se nastavak ekonomskog rasta u BiH i povoljnija kretanja na tržištu rada, a što će se preliti i na rast depozita, pa samim tim i novčane mase. Navedeni period će karakterisati projicirani rast izvoza, ali i uvoza te nova zaduživanja u inostranstvu, kao i veće otplate duga. Iz datih informacija vidimo da se može očekivati postepeno usporavanje rasta deviznih rezervi.

Također, u narednom periodu pokazat će se i utjecaj nove evropske regulative iz oblasti poslovanja i nadzora banaka na stanje rezervi banaka kod CBBiH. Kako BiH ima nizak kreditni rejting, matične banke iz EU morat će izdvajati kapitalne rezerve za sva sredstva koje banke kćerke u BiH drže na računu kod CBBiH. Ovo bi moglo dovesti do smanjenja sredstava ovih banaka na računu CBBiH, a što bi imalo odraz i na devizne rezerve⁹.

Prethodno navedena kretanja mogu se očekivati samo ako ne dođe do značajnih poremećaja izvana u smislu ekonomskih poremećaja glavnih vanjskotrgovinskih partnera BiH, a koje bi utjecale na loše performace u vanjskotrgovinskom sektoru, slabljenje industrijske proizvodnje, investicija i krajnje potrošnje.

1.1.6 Kretanje rasta bankarskih kredita i depozita

U periodu 2018-2020. očekuje se rast broja zaposlenih osoba, a smanjenje broja nezaposlenih osoba, što bi moglo odraziti veću potražnju za bankarskim kreditima, što u konačnici vodi ka boljoj kreditnoj aktivnosti. U slučaju da dođe do značajnih ekonomskih poremećaja izvana u smislu glavnih vanjskotrgovinskih partnera BiH, ovakva negativna kretanja odrazila bi se i na bh. bankarski sektor u vidu daljeg povećanja nenaplative aktive, odnosno kredita, pada potražnje za novim kreditima, povećanja kamatnih stopa na kredite, a u ekstremnom slučaju i odliva domaćih depozita.

Procjena je da će ukupni krediti u periodu 2018.-2020. god. dostići iznos od preko 18 milrd. KM uz stopu rasta od 4,5% g/g¹⁰ u 2020.god. U pogoršanoj situaciji usljed poremećaja na tržištu, smanjenje stope privrednog rasta i nezaposlenosti došlo bi i do manje stope rasta (oko 2% g/g). Rast depozita uz umjerene stope privrednog rasta, povoljnijih uslova na tržištu rada, stabilnijeg rada bankarskog sektora (praćen konstantnim poboljšanjem naplativosti kredita NPL), predstavljaju realnu pretpostavku za nastavak rasta ukupne količine i stope rasta depozita u periodu 2018.-2020. god. po predviđenoj stopi od 8% g/g. Uz pogoršanja uslova na tržištu rada, slabijoj privrednoj aktivnosti i nestabilnosti i opštih uslova rada u bankarskog sektora, došlo bi do slabije stope rasta od 6% g/g i i smanjenja ukupnih depozita.

1.1.7 Platni bilans

Rast depozita uz umjerene stope privrednog rasta, povoljnijih uslova na tržištu rada, stabilnijeg rada bankarskog sektora (praćen konstantnim poboljšanjem naplativosti kredita NPL), predstavljaju realnu pretpostavku za nastavak rasta ukupne količine i stope rasta depozita u periodu 2017.-2020. god. po predviđenoj stopi od 8% g/g. Uz pogoršanja uslova na

⁹https://mft.gov.ba/bos/images/stories/budzet/gfo/GO%20BiH%2020172019_korigovano_230516%20bos%20tb.pdf (pristupljeno 13.02.2018)

¹⁰ stopa rasta koja podrazumjeva promjenu u odnosu na isti period prethodne godine

tržištu rada, slabijoj privrednoj aktivnosti i nestabilnosti i opštih uslova rada u bankarskog sektora, došlo bi do slabije stope rasta od 6% g/g i smanjenja ukupnih depozita.

Obzirom da je jako teško procijeniti izvore finansiranja deficita tekućeg računa može se očekivati da će, kao što je to i do sada bio slučaj, deficit TR i dalje biti finansiran prilivima finansijskih sredstva iz inostranstva (kroz direktne strane investicije, doznake građana iz inostranstva, socijalne beneficije i stavke-ostalih investicija)¹¹.

1.1.8 Vanjska trgovina

Za period 2018. - 2020. godine u Bosni i Hercegovini se predviđa dodatna normalizacija ekonomskih prilika i sigurniji ekonomski oporavak praćen višim stopama rasta BDP-a od preko 3,5%. Iako se domaća potražnja smatra glavnim nosiocem ekonomskog rasta, u navednom periodu vanjski sektor bi trebao imati sve veći značaj u generiranju rasta. Tako bi u navedenom periodu Bosna i Hercegovina trebala ostvariti viši nivo ulaganja (stranih i domaćih), viši stepen zaposlenosti i proizvodnje, što bi rezultiralo intenziviranjem i većom diverzifikacijom vanjskotrgovinske robne razmjene sa svijetom. Očekuje se da bi u okviru bh. vanjskotrgovinske robne razmjene trend rasta izvoza trebao biti nešto brži u odnosu na uvoz.

Prema projekcijama Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP)¹², u periodu 2018. – 2020. godine viši nivo ekonomskog rasta u BiH od preko 3%, uz viši nivo ulaganja (inostranih i domaćih), povećanje zaposlenosti i proizvodnje trebao bi rezultirati intenziviranjem i većom diverzifikacijom vanjskotrgovinske robne razmjene sa svijetom. Tokom ovog perioda očekuje se da bi trend rasta izvoza trebao biti nešto viši u odnosu na uvoz. Nosilac bh. izvoza u ovom periodu trebala bi biti prerađivačka industrija u okviru koje bi uz tradicionalne izvozne grane dodatni doprinos trebale biti i ostale djelatnosti koje mogu realizirati svoj izvozni potencijal. Osim toga reformski procesi i unaprijeđenje poslovnog okruženja, standardardizacije, te veća diverzifikacija izvoznih tržišta treba bi u značajnoj mjeri osnažiti bh.izvoz. Imajući u vidu i značaj sektora za proizvodnju eketrične energije u strukturi bh. izvoza očekuje se kontinuirani pozitivan doprinos i sa strane ovog sektora.

Tako se u periodu 2018. – 2020. godine mogu se očekivati godišnje realne stope rasta izvoza roba od 5,9% 5,7% i 4,7% respektivno. S druge strane, očekuje se da bi se stopa rasta uvoza roba kretala od 4,9% u 2018., 5,4% u 2019., i 4,4% u 2020. godini. Ovako kretanje uvoza i izvoza će dovesti do blagog povećanja vanjskotrgovinskog deficita, a doprinos ekonomskom rastu bi negativan. Međutim, ipak bi tokom posmatranog perioda 2018.-2020. godina usljed nešto bržeg rasta izvoza i povećanja njegovog udjela u BDP-u u odnosu na uvoz može očekivati stabilizacija vanjskotrgovinskog bilansa i nešto bolja pokrivenost uvoza izvozom na duži rok.

Prethodno navedena kretanja mogu se očekivati ako se ne dogodi neki od sljedećih događaja: turbulencija u funkcioniranju ekonomija glavnih trgovinskih partnera BiH, naglo povećanje izvoznih i uvoznih cijena glavnih robnih kategorija izvoza i uvoza, smanjenje industrijske proizvodnje, investicija, potrošnje, ali i novih elementarnih nepogoda ili bilo čega drugog što bi utjecalo na pogoršanje vanjskotrgovinske razmjene.

¹¹ DEP – Perspektive 2018 – 2020 (str. 10) (pristupljeno 13.02.2018)

¹² DEP – Pretpostavke 2018. – 2020. (pristupljeno 13.02.2018)

1.1.9 Politike Vlade KS

Kada je riječ o društvenom i privrednom razvoju, a uzimajući u obzir istaknute segmente mogućeg djelovanja, Vlada KS je u mnogim sektorima pokrenula aktivnosti u cilju postizanja napretka. Kada je zakonska regulativa u pitanju učinjeni su značajni koraci ka napretku u oblastima regulative, i to: Nacrt zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju i Nacrt zakona o srednjem obrazovanju, Nacrtu zakona o državnoj službi KS, Nacrt zakona o inspekcijama, Izmjene zakona o sudskim i administrativnim taksama, Zakon o turizmu KS, Zakon o komunalnim djelatnostima i komunalnoj čistoći i Zakon o plaćama i naknadama članova organa upravljanja i drugih organa institucija, kantonalnih javnih preduzeća i javnih ustanova.

Osim navedene zakonske regulative doneseni su i ostali podzakonski akti, propisi, aktivnosti i sl. od kojih se izdvajaju: Strategija razvoja KS do 2020.godine, Studija „Analiza pozicije KS u raspodjeli prihoda od indirektnih poreza u BiH“ u saradnji sa Ekonomskim institutom Sarajevo, okončan projekat, u saradnji sa Međunarodnom finansijskom korporacijom (IFC) kako bi pomogla unapređenje poslovnog okruženja kroz uvođenje jednostavnijih administrativnih procedura i pružanje boljih usluga investitorima, donesen je Pravilnik o formiranju i vođenju registra koncesija, te je uspostavljen jedinstveni registar svih zaključenih ugovora o koncesijama u KS, usvojena Uredba o utvrđivanju vlastitih prihoda, načina i rokova raspodjele u Kantonu Sarajevo (koju je prilikom planiranja vlastitih prihoda u DOB-u potrebno konsultovati), ubrzano se radi na usvajanju nove prostorno – planske dokumentacije koja će poboljšati uvjete za investitore, uspostavljanje kreditno-garantnog fonda KS u saradnji sa SERDA-om.

“Strategija razvoja KS do 2020. godine je strateški dokument koji usmjerava razvoj, utvrđuje prioritete u razvoju i predstavlja putokaz za sveukupan razvoj KS uzimajući u obzir sve njegove dimenzije: ekonomsku, društvenu, okolinsku i prostornu.“¹³ U ovom strateškom dokumentu definisana je vizija KS koja glasi „Kanton Sarajevo je evropska dinamična, kreativna i kulturno raznolika regija ugodnog življenja i unosnog poslovanja“, kao i strateški ciljevi za ostvarenje vizije i to:

- Poboljšati administrativni i poslovni ambijent za ubrzan ekonomski rast i unaprijediti ekonomsku strukturu radi povećanja izvoza roba i usluga,
- Povećati zaposlenost i kreirati nova bolje vrednovana radna mjesta,
- Stvoriti uslove za uključujući društveno ekonomski rast i smanjenje siromaštva i unaprijediti dostupnost i pouzdanost svih javnih servisa,
- Odgovorno upravljati okolišem, prostorom, prirodnim i infrastrukturnim resursima,
- Unaprijediti sistem upravljanja razvojem KS.

KS u posljednje vrijeme intenzivno poduzima niz mjera koje bi doprinjele funkcionisanju uspostavljenog sistema u okviru realno mogućih, a to su:

- provodi mjere racionalnog trošenja budžetskih sredstva,
- jačanje organa kantonalne inspekcije,
- omogućavanje povoljne poslovne klime,
- veća kontrola korištenja i naplate sredstava po osnovu korištenja prirodnih resursa na području KS,
- moratorij na zapošljavanja koja nemaju ekonomsku opravdanost,
- unapređenje efikasnosti poslovanja komunalne privrede,
- kontrolu isplate plaća i naknada,

¹³ Strategija razvoja KS 2020, str 9.

- kontrolu rada komisija i prekovremenog rada zaposlenika,
- optimiziranje i veću transparentnost javnih nabavki,
- izmirivanje dugovanja po osnovu izvršnih sudskih rješenja iz ranijih godina.

2 TABELE PREGLEDA PRIORITETA BUDŽETSKOG KORISNIKA

Budžetski korisnici Kantona Sarajevo budžetske zahtjeve predstavice za tri naredne budžetske godine po ekonomskim klasifikacijama i programima. Podnošenje budžetskih zahtjeva se vrši putem softverske aplikacije eBudget, te će se putem iste izvršiti konsolidacija svih budžetskih zahtjeva. Takođe, budžetske zahtjeve je potrebno dostaviti i ovjerene u pisanoj formi.

Programsko prikazivanje budžetskog zahtjeva koristi Vladi Kantona Sarajevo kako bi pripremila sveobuhvatni srednjoročni plan budžeta, kojim se resursi alociraju prema najbitnijim ekonomskim i društvenim prioritetima KS, te odredile gornje granice potrošnje za svakog budžetskog korisnika. Obzirom da zahtjevi budžetskih korisnika uglavnom prevazilaze raspoloživa sredstva, vrlo je bitno da se svi korisnici pridržavaju uputa iz ovih Instrukcija ukoliko žele da njihovi zahtjevi budu razmotreni od strane Ministarstva finansija KS.

Ministarstvo finansija KS u proteklom periodu izdalo je određena mišljenja na osnovu Pravilnika o proceduri za izradu izjave o fiskalnoj procjeni zakona, drugih propisa i akata planiranja na budžet („Službene novine FBiH“, broj 34/16), na nove ili izmijenjene propise koja su donosila resorna ministarstva i u kojima je se navodilo da za ista nisu potrebna dodatna finansijska sredstva iz budžeta KS. Shodno tome, potrebno je da budžetski korisnici ne stvaraju dodatne finansijske obaveze po ovom osnovu jer će Ministarstvo finansija pratiti, provjeravati i vršiti kontrolu istih.

Tehničke upute za popunjavanje tabela se nalaze u aplikaciji eBudget gdje se mogu preuzeti u cijelosti, kao i u svakom koraku popunjavanja pojedinačno. U sklopu toga, potrebno je da svi korisnici pripreme svoje zahtjeve za period 2019.-2021. godina u programskom formatu, što podrazumijeva raspodjelu potrošnje korisnika po programima i ekonomskoj klasifikaciji, pri tome rangirajući programe po prioritetima. Time se korisnicima olakšava formulacija ciljeva i postizanje željenih rezultata.

Napominjemo da planiranje DOB-a u eBudget aplikaciji, za razliku od dosadašnjeg podrazumijeva:

- 1. planiranje svih rekonomskih klasifikacija rashoda po detaljnijim izvorima finansiranja,*
- 2. detaljnije razvrstavanje ekonomskih klasifikacija rashoda koristeći sve subanalitike koje su do sada bile predmet u Instrukciji br. 2.,*
- 3. pisanje obrazloženja za svaku planiranu ekonomsku klasifikaciju rashoda,*
- 4. dodjeljivanje rodne odgovornosti svim planiranim ekonomskim klasifikacijama rashoda*

2.1 Popunjavanje tabela pregleda prioriteta budžetskih korisnika

Cilj programskog budžetiranja i rangiranja programa po prioritetima je da omogućiti korisnicima aktivnije učešće u određivanju prioriteta u ranoj fazi budžetskoj procesa (tj. prije nego se donesu odluke o gornjim granicama izdvajanja sredstava za budžetske korisnike) i omogućiti Vladi da odredi najbitnije unutar iznesenih prijedloga. Također,

korisnicima se daje prilika da utiču na srednjoročne budžetske tokove i aktivno sudjeluju u pripremi DOB-a.

Vrlo je bitno da budžetski korisnici slijede vladine politike, strateška opredjeljenja, kao i Program javnih investicija, uključujući usvojenu legislativu koja ima finansijske reperkusije već u ovoj fazi budžetskog procesa. Sve informacije koje korisnici dostavljaju o kapitalnim ulaganjima moraju biti u skladu sa Programom javnih ulaganja (PJU/PIP-om).

2.1.1 Rashodi

2.1.1.1 Bruto plate – 611100

Poziciju bruto plaća potrebno je planirati u skladu sa važećim zakonskim propisima ne odstupajući od plana u 2018. godini, osim u dijelu koji se odnosi na smanjenje broja zaposlenih (odlazak u penziju) i ušteda po osnovu zakonskog smanjenja broja prekovremenih sati, što će rezultirati uštedama na poziciji bruto plaća.

Uz zahtjev za dodjelu sredstava je neophodno dostaviti spisak ukupnog broja zaposlenih (imenom i prezimenom), razvrstanog po kvalifikacionoj strukturi i važećim platnim razredima za datog budžetskog korisnika, a za planiranje povećanja broja zaposlenih neophodno je dostaviti i Zaključak Vlade Kantona Sarajevo.

R/B	Ime i prezime	Platni razred	Kvalifikaciona struktura							Potrebna sredstva za godinu dana
			VSS	VŠS	SSS	NSS	VKV	KV	NK	
1										
2										
3										
4										
5.										
UKUPNO										

Platni razred se popunjava za svakog zaposlenika, dok u polja koja se odnose na kvalifikacionu strukturu potrebno je upisati iznos potrebnih sredstava za svakog zaposlenika.

2.1.1.2 Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi – 612100

Planirati u skladu sa važećim Zakonom o doprinosima u Federaciji BiH.

2.1.1.3 Naknade troškova zaposlenih – 611200

Nivo potrebnih sredstava za naknade troškova zaposlenih treba planirati u skladu sa važećim zakonskim propisima.

Naknada	Broj zaposlenih	Iznos za 2019. po radniku	Ukupno potrebna sredstva za 2019.
Naknada troškova prevoza na posao i s posla			
Naknada za topli obrok			
Naknada za regres za godišnji odmor			
Otpremnina zbog odlaska u penziju			
Naknada u slučaju smrti i teže invalidnosti			

Prilikom planiranja otpremnina za odlazak u penziju u 2019. godini potrebno je popuniti tabelu koja je prikazana u nastavku (**označiti oznakom + mjesec u kojem će otići i upisati potreban iznos sredstava**).

R/B	Ime i prezime	Jan 2019	Feb 2019	Mart 2019	April 2019	Maj 2019	Juni 2019	Juli 2019	Aug 2019	Sep 2019	Otk 2019	Nov 2019	Dec 2019
1.													
2.													
3.													
4.													
5.													
6.													

2.1.1.4 Izdaci za materijal i usluge – 613000

Za ove namjene planirati racionalna sredstva na način da se obezbjedi osnovno funkcionisanje budžetskih korisnika, pridržavajući se ograničenja u budžetskim sredstvima i ušteda koje je potrebno iskazati.

Planiranu poziciju putnih troškova potrebno je prikazati razvrstano, kako slijedi:

Opis	Plan u BKS za 2019. godinu
613110 – Putni troškovi u zemlji	
613111 – Troškovi prevoza u zemlji javnim sredstvima	
613112 – Troškovi prevoza u zemlji službenim sredstvima	
613113 – Putovanje, lična vozila u zemlji	
613114 – Troškovi smještaja za službena putovanja u zemlji	
613115 – Troškovi dnevnica u zemlji	
613120 – Putni troškovi u inostranstvo	
613121 – Troškovi prevoza u inostranstvo javnim sredstvima	
613122 – Troškovi prevoza u inostranstvu službenim sredstvima	
613123 – Putovanje, lična vozila u inostranstvu	
613124 – Troškovi smještaja za službena putovanja u inostranstvu	
613125 – Troškovi dnevnica u inostranstvu	

613190 – Ostale naknade putnih i drugih troškova	
613191 – Ostale naknade putnih i drugih troškova (navesti koji)	

Planiranu poziciju ugovorenih i drugih posebnih usluga potrebno je prikazati razvrstano, kako slijedi:

Opis	Plan u BKS za 2019. godinu
613910 – Izdaci za informiranje	
613920 – Usluge za stručno obrazovanje	
613930 – Stručne usluge	
613940 – Medicinske i laboratorijske usluge	
613950 – Usluge ispitivanja okoline	
613960 – Zatezne kamate i troškovi spora	
613970 – Izdaci po osnovu dr.samostalnih djelat. i povrem.samostalnog rada	
613980 – Izdaci za poreze i doprinose na dohodak	
613990 – Ostale nespomenute usluge i dažbine (navesti koje)	

Napominjemo, da je Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju lica sa invaliditetom (član 18.) („Službene novine FBiH“, broj: 9/10), definisano da je potrebno na svakih 16 zaposlenih planirati najmanje jedno zaposleno lice sa invaliditetom. Subjekti (unutar kojih spadaju i državni organi, organi pravosuđa, organi lokalne uprave, javne službe, ustanove, fondovi, javna preduzeća i dr.), koji ne ispune predhodno navedenu obavezu o zapošljavanju dužni su mjesečno, pri isplati plaća, obračunati i uplatiti u Fond za podsticanje rehabilitacije i zapošljavanja lica sa invaliditetom, novčani iznos u visini 25% od prosječne plaće u Federaciji BiH za svako lice sa invaliditetom koje su bili dužni zaposliti. U skladu sa navedenim potrebno je da svaki budžetski korisnik izanalizira stanje zaposlenja invalidnih osoba u svom resoru i ukoliko je potrebno planirati sredstva za navedeni Fond, ista predvidjeti na kontu rashoda 613900 Posebna naknada za podsticanje rehabilitacije i zapošljavanja osoba sa invaliditetom.

2.1.1.5 Tekući transferi – 614000

Tekuće transfere treba planirati u skladu sa odredbama posebnih federalnih i/ili kantonalnih propisa i akata, koji regulišu odgovarajuća budžetska izdvajanja i uz svaku ekonomsku klasifikaciju u obrazloženju navesti propis na osnovu kojeg je planiran nivo potrebnih sredstava. **Posebnu pažnju treba obratiti na realnu procjenu mogućih troškova po osnovu sudskih sporova.**

2.1.1.6 Kapitalni transferi – 615000

U okviru ovih rashoda treba planirati namjenska sredstva koja su predviđena da se koriste za kapitalne investicije, sredstva za završetak započetih dugogodišnjih projekata, sredstva za projekte za koje je Vlada već dala saglasnost za finansiranje, kao i prihvaćene projekte u Programu javnih investicija.

U slučaju da se planiraju kapitalne investicije čija vrijednost iznosi više od 500.000 KM, potrebno je u obrazloženju budžetskog zahjeva, za svaku ovakvu kapitalnu investiciju, navesti da li je ista kandidovana u Programu javnih investicija Kantona Sarajevo 2019-2021, te argumentovano obrazložiti razloge prioritnog investiranja u predložene kapitalne investicije,

kao i dokaze da je istu moguće realizovati (postojanje potrebne dokumentacije, eventualnih potrebnih studija izvodljivosti i sl.).

Osim toga, potrebno je u obrazloženju budžetskog zahtjeva navesti koji strateški cilj iz Strategije Kantona Sarajevo 2016 - 2020. g. se ostvaruje realizacijom predložene kapitalne investicije.

2.1.1.7 Nabavka stalnih sredstava – 821000

Prilikom planiranja nabavke stalnih sredstava za dati program budžetskog korisnika potrebno je realno iskazati budžetska sredstva i obrazložiti zbog čega je data nabvka značajna za realizaciju navedenog programa.

2.1.1.8 Izdaci za kamate i ostale naknade – 616000 i Otplate dugova – 823000

Sredstva na kontima 616000 i 823000 planirati u skladu sa otplatnim planovima.

2.1.2 Prihodi

Budžetski korisnici su dužni planirati vlastite prihode, donacije, tekuće i kapitalne transfere, namjenske prihode i primitke. Vlastite prihode budžetski korisnici dužni su planirati u skladu sa važećom Uredbom o utvrđivanju vlastitih prihoda, načina i rokova raspodjele („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 51/16).

Ističemo da su u skladu sa Pravilnikom o načinu uplate javnih prihoda budžeta i vanbudžetskih fondova na teritoriji Federacije BiH („Službene novine FBiH“, broj: 33/16), otvorena nova konta transfera koja razdvajaju **tekuće transfere od kapitalnih transfera i to po svim vrstama uplatioca**. Budžetski korisnici su dužni planirati transfere po nivoima vlasti (planirani transferi iz inostranstva, Države, Federacije, općine, Grada i dr.) u ovisnosti od koga su ih primili ili planiraju da će ih primiti. Budžetski korisnici planiraju donacije i transfere za koje posjeduju potpisan ugovor, sporazum ili sl, kao i donacije i transfere za koje pretpotavljaju da će biti ostvarene na osnovu dugogodišnje saradnje sa davaocima ovih sredstava. **Razgraničeni prihodi nisu predmet planiranja u Dokumentu okvirnog budžeta**. Potrebno je da budžetski korisnici koji ostvaruju javne prihode obavljanjem svoje osnovne djelatnosti (vrsta prihoda 722429 ostale kantonalne naknade), u pisanoj formi zahtjeva dostave procijenjeni godišnji iznos sredstava koji se uplaćuje na depozitni račun Kantona Sarajvo.

2.1.3 Mjere efikasnosti i očekivani rezultati

Mjere efikasnosti su mjerljivi, stalni pokazatelji izlaznih rezultata, krajnjih rezultata i učinkovitosti. Oni mjere stepen do kojeg su strateški ciljevi korisnika i njegovi operativni ciljevi postignuti i mjere jednu te istu stvar kroz vrijeme.

Budžetski korisnici koji po prvi put rade svoj programski budžet bi trebali odabrati mjere koje se mogu jednostavno pratiti. Nakon što odrede mjere, budžetski korisnici bi trebali uspostaviti mehanizme za praćenje i izvještavanje. Kako vrijeme prolazi, kvalitet i obim ovih informacija bi se trebali povećati, obzirom da su ključne za transparentnost i odgovornost.

Izlazni rezultat:

Mjeri proizvode i usluge koji proizlaze iz sprovođenja programa. Vrlo konkretni pokazatelji - opipljivi su i mogu se brojati tj. kvantificirati.

Krajnji rezultat:

Mjeri efekat i utjecaj proizvoda i pruženih usluga u smislu uspjeha programa u postizanju njegovog operativnog cilja i strateškog cilja budžetskog korisnika.

Efikasnost:

Efikasnost mjeri trošak po jedinici izlaznog rezultata, određuje mjeru u kojoj su usluge pružene po minimalnoj cijeni/trošku, te istovremeno ne pokazuje stepen do kojeg program ispunjava svoje ciljeve.

2.2 Sudionici u procesu planiranja¹⁴

Ulogu učesnika u procesu planiranja i izrade finansijskog zahtjeva zauzima finansijsko-računovodstveno osoblje, koje vrši koordinaciju kompletnog procesa i pruža potrebne budžetske informacije o istorijskoj potrošnji i budžetskim ograničenjima. S druge strane, osoblje iz ostalih organizacionih jedinica, uz stručnu i tehničku pomoć finansijsko-računovodstvenog osoblja, priprema ulazne podatke potrebne za procjenu potrebnih budžetskih sredstava u narednim godinama, a na osnovu prioriteta politika i planova rada. Ističemo, da je rukovodilac budžetskog korisnika odgovoran za razvoj sistema komunikacije između organizacionih jedinica u procesu pripreme i izrade tabela pregleda prioriteta u okviru finansijskog zahtjeva.

Analizirajući prethodne budžetske cikluse, primijećeno je da je veliki broj budžetskih korisnika u procesu planiranja i pripreme budžeta primjenjivao konzervativni princip planiranja, na način da je postupak bio koncentrisan unutar odsjeka/sluzbe za finansije, uz relativno slabo učešće rukovodećeg osoblja. Razlozi su najčešće nepostojanje adekvatnih dugoročnih planskih dokumenata, nedostatak znanja i posvećenosti osoblja iz pojedinih organizacionih jedinica, kratki rokovi i nedovoljan kapacitet finansijsko-računovodstvenog osoblja te neadekvatna podrška rukovodstva institucije procesu planiranja uopšte.

U skladu sa navedenim, od iznimne važnosti je da svi budžetski korisnici trebaju primjenjivati visoko participativan pristup u okviru svojih resora i bazirati se na konsultacijama i aktivnom učešću i rukovodilaca i relevantnog tehničkog osoblja svih organizacionih jedinica ne samo finansijsko-računovodstvenog osoblja. Postavljanjem pristupa na ovakav način, znači da će finansijski zahtjev u svojoj izradi postići veći nivo kvaliteta.

3 DINAMIKA I ROKOVI PRIPREME DOB-A

Nakon što primi budžetske zahtjeva, Ministarstvo finansija će analizirati sve izložene prioritete i dati svoje preporuke Vladi KS, imajući u vidu konkurentne prioritete politika i procijenjena ukupna sredstva koja će biti na raspolaganju za budžetske korisnike u periodu 2019.-2021. Ministarstvo finansija će utvrditi gornje granice potrošnje za svakog korisnika o čemu će Vlada KS donijeti konačnu odluku usvajanjem DOB-a. Navedena ograničenja predstavljat će okvir za zahtjeve korisnika koji će biti dostavljeni kasnije u budžetskom ciklusu.

¹⁴ Budžetske instrukcije br.1. 2018 – 2020 Federalno ministarstvo finansija

Nedostavljanje budžetskih zahtjva u zakonskom roku i/ili nedovoljno obrazloženje budžetskih linija može rezultirati nižim ograničenjem od onog koje je korisniku, eventualno, potrebno.

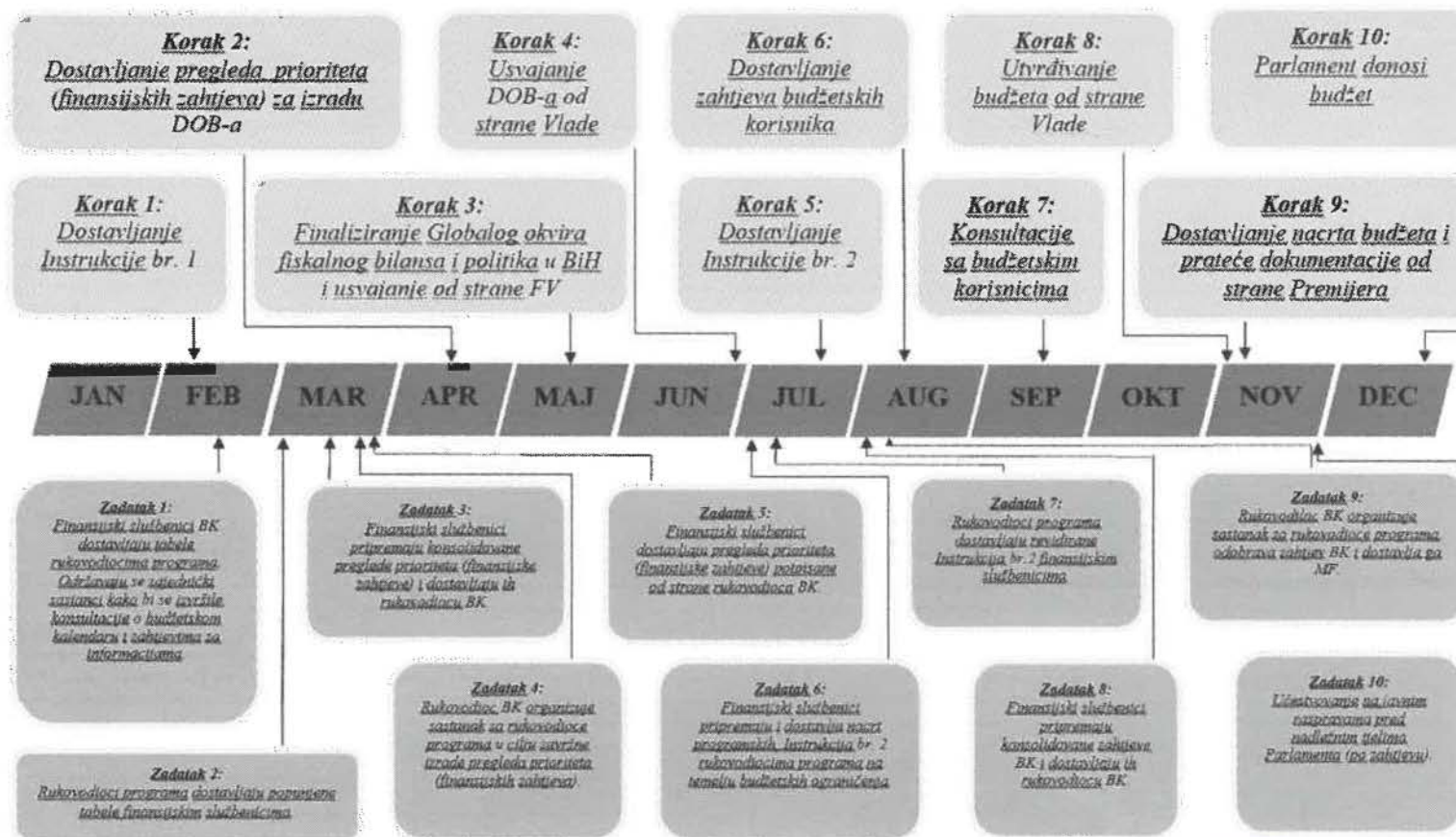
Svi rokovi vezani za izradu DOB-a KS za period 2019-2021, kao i Budžeta KS za 2019. godinu nalaze se pod naslovom „Rokovi za izradu DOB-a 2019.-2021. i Budžeta KS za 2019. godinu“. Od budžetskih korisnika se očekuje da pripreme svoje budžetske zahtjeve u skladu sa uputama iz ove instrukcije, da pošalju budžetske zahtjeve u elektronskoj formi (putem aplikacije eBudget), te da autentičan zahtjev iz aplikacije eBudget odštampaju i ovjeren uz dostavni popratni akt, putem protokola Kantona Sarajevo dostave Ministarstvu finansija najkasnije do **15.04.2018. godine**.

Napominjemo da potrošačke jedinice svoje zahtjeve dostavljaju svojim resornim ministarstvima koji će objedinjene zahtjeve unutar svog resora dostaviti Ministarstvu finansija.

3.1 Rokovi za izradu DOB-a 2019.-2021. i Budžeta KS za 2019. godinu

Ključni zadaci	Rezultati	Odgovorna ustanova	Ključni datumi
1. Dostavljanje Instrukcija broj 1. svim budžetskim korisnicima na popunjavanje	Upoznavanje budžetskih korisnika sa elementima Instrukcija broj 1.	Ministarstvo finansija	15. februar 2018.
2. Dostavljene popunjene tabele 1,2,3,4	Tabele prioriteta budžetskih korisnika urađene i dostavljene Ministarstvu finansija	Budžetski korisnici	15. april 2018.
3. Projekcije prihoda od indirektnih i direktnih poreza kantona za period 2019 – 2021	Ulazni elementi za DOB KS	Federalno ministarstvo finansija	15. maj 2018.
4. Smjernice i ciljevi fiskalne politike KS za period 2019 – 2021	Usvajanje Smjernica	Vlada KS	30. maj 2018.
5. Izrada DOB-a	Podnošenje DOB-a Vladi	Ministarstvo finansija	15. juni 2018.
	Usvajanje DOB-a	Vlada KS	21. juni 2018.
6. Dostavljanje usvojenog DOB-a Federalnom ministarstvu finansija	Ulazni elementi za Federalni DOB	Ministarstvo finansija	30. juni 2018.
7. Početne gornje granice rashoda za Budžet KS za 2019. god. (Instrukcije za budžetske korisnike broj 2.)	Slanje Instrukcija za budžetske korisnike broj 2. „Početne gornje granice rashoda za budžetske korisnike i zahtjevi budžetskih korisnika za finansiranje iz budžetskih sredstava“ u 2019. godini	Ministarstvo finansija	15. juli 2018.
8. Zahtjevi budžetskih korisnika za 2019. godinu	Budžetski zahtjevi finalizirani i dostavljeni Ministarstvu finansija	Budžetski korisnici	15. august 2018.
9. Razgovori sa budžetskim korisnicima	Razgovori između Ministarstva finansija i budžetskih korisnika po pitanju raspodjele budžetskih sredstava i prioriteta potrošnje budžetskih korisnika	Ministarstvo finansija, budžetski korisnici	1-15. septembar 2018.
10. Usvajanje Nacrta budžeta KS za 2019. godinu od strane Vlade	a. Podnošenje Nacrta budžeta KS za 2019. g., uključujući predložene konačne gornje granice rashoda (plafone) Vladi	Ministarstvo finansija	15. oktobar 2018.
	b. Usvajanje Nacrta budžeta KS za 2019. g. od strane Vlade	Vlada KS	do 1. novembra 2018.
11. Razmatranje i usvajanje Nacrta budžeta KS za 2019. godinu na Skupštini	a. Podnošenje Nacrta budžeta KS za 2019. g. Skupštini KS	Vlada KS	do 5. novembra 2018.
	b. Skupština usvaja Nacrt budžeta KS za 2019. godinu	Skupština KS	do 20. novembra 2018.
12. Javna rasprava na Nacrt Budžeta KS za 2019. godinu	Izveštaj o provedenoj javnoj raspravi na Nacrt Budžeta KS za 2019. godinu	Ministarstvo finansija	12. decembar 2018.
13. Usvajanje Prijedloga budžeta KS za 2019. godinu od strane Vlade	a. Podnošenje Prijedloga budžeta KS za 2019. g. Vladi	Ministarstvo finansija	13. decembar 2018.
	b. Usvajanje Prijedloga budžeta KS za 2019. g. od strane Vlade	Vlada KS	14. decembar 2018.
14. Razmatranje i usvajanje Budžeta KS za 2019. godinu na Skupštini	a. Podnošenje Prijedloga budžeta KS za 2019. g. Skupštini KS	Vlada KS	15. decembar 2018.
	b. Skupština usvaja Prijedlog budžeta KS za 2019. godinu	Skupština KS	31. decembar 2018.

3.2 Pristup u 10 koraka

Broj: 08-01-14-6053/18
Sarajevo, 15.2.2018. godine

MINISTAR

Jasmin Halebić
Prof. dr. Jasmin Halebić